

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Vzdělávací semináře jsou realizovány

Národní sítí venkovských komunitních škol se sídlem v Borech o.s.

Projekt „Škola rozvoje vesnic Podhorácka“

Občanské sdružení „Povodí Stařečského potoka“

nositel projektu

„Obnova a rozvoj obcí - Komunitní strategie“

**VZDĚLÁVACÍ AKCE: B 2
Partnership- EŠP, o.s.**

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Škola rozvoje vesnic Podhorácka

Projekt se zaměřuje na vzdělávání a informování fyzických a právnických osob, které mají vážný zájem zahájit nebo rozšířit působení na venkově v regionu MAS Podhorácko zejména v oblastech obnovy a rozvoje vesnic včetně občanského vybavení a služeb a ochrany a rozvoje kulturního dědictví venkova a to i ve vztahu k venkovskému cestovnímu ruchu.

Hlavním problémem, který projekt řeší, je zahájení chybějícího vzdělávání dospělých občanů v obcích za účelem rozvoje venkova zejména „Obnovy a rozvoje vesnic“ a „Ochrany a rozvoje kulturního dědictví venkova“ dle opatření Osy III.PR.V. Toto vzdělávání nastartuje a zefektivní zapojení lidí – občanů vesnic a to jak členů spolků a NNO, zastupitelů, podnikatelů i zemědělců, tak fyzických osob, které se na mezisektorové spolupráci metodou LEADER chtějí podílet i na úrovni obecních komunit - do rozvoje ve smyslu Integrované strategie a SPL na úrovni regionu Podhorácka, na němž působí stejnojmenná MAS.

Projekt :
„Škola rozvoje vesnic Podhorácka“

VZDĚLÁVACÍ AKCE: B2 - 9.2.2011

Čas		Téma B Obnova a rozvoj obcí –Komunitní strategie
Od	Do	
15,30	16,30	Plánování obnovy a rozvoje vesnice v komunitě
16,30	17,30	
17,30	18,30	Hlavní oblasti rozvoje obce
18,30	19,30	Praktický trénink, samostatná práce účastníků, modelové situace, práce ve skupině
19,30	20,30	
23,00	21,30	

„Nevíme-li kam jdeme, dovede nás tam kterákoliv z cest“

Z knihy Alenky v říši divů

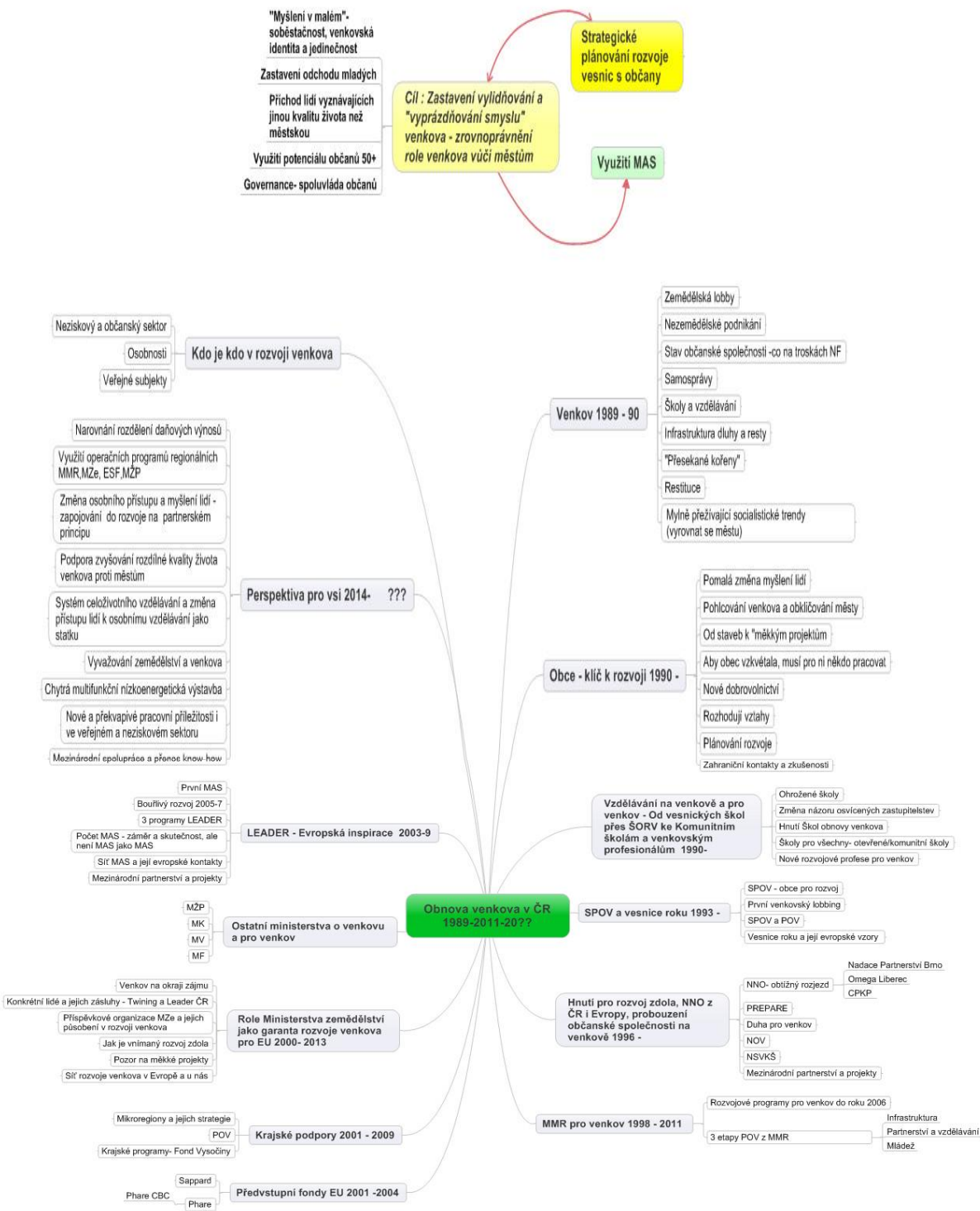

Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech, o.s.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Obnova venkova v ČR 1989-2011-20??

Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech, o.s.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

1 Venkov 1989 – 90

Výchozí stav po 50 letech pokřiveného vývoje

1.1 Zemědělská lobby

1.2 Nezemědělské podnikání

1.3 Stav občanské společnosti -co na troskách Národní Fronty

1.4 Samosprávy

1.5 Školy a vzdělávání

1.6 Infrastruktura dluhy a resty

1.7 "Přesekané kořeny" nejenom v Sudetech

1.8 Restituce

1.9 Mylně přežívající socialistické trendy (vyrovnat se městu)

2 Obce - klíč k rozvoji 1990 -2011-

Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech, o.s.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

2.1 Pomalá změna myšlení lidí

2.2 Pohlcování venkova a obkličování městy

2.3 Od staveb k „měkkým“ projektům

2.4 Aby obec vzkvétala, musí pro ni někdo pracovat

2.5 Nové dobrovolnictví

2.6 Rozhodují vztahy

2.7 Plánování rozvoje

2.8 Zahraniční kontakty a zkušenosti

3 Vzdělávání na venkově a pro venkov - Od vesnických škol přes ŠORV ke Komunitním školám a venkovským profesionálům 1990 – 2011

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

3.1 Ohrožené školy

3.2 Změna názoru osvícených zastupitelstev

3.3 Hnutí Škol obnovy venkova

3.4 Školy pro všechny- otevřené/komunitní školy

3.5 Nové rozvojové profese pro venkov

4 SPOV a vesnice roku 1993 - a dnes

4.1 SPOV - obce pro rozvoj

4.2 První venkovský lobbying

4.3 SPOV a POV

4.4 Vesnice roku a její evropské vzory

5 Hnutí pro rozvoj zdola, NNO z ČR i Evropy, probouzení občanské společnosti na venkově 1996 –

5.1 NNO- neziskovky obtížný rozjezd

Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech, o.s.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

5.1.1.1 Nadace Partnerství Brno

5.1.1.2 Omega Liberec

5.1.1.3 Centrum pro komunitní práci – CPKP

5.2 PREPARE

5.3 Duha pro venkov

5.4 NOV- Národní observatoř venkova

5.5 NSVKŠ- Národní síť venkovských komunitních škol

5.6 Mezinárodní partnerství a projekty

6 MMR pro venkov 1998 – 2011

6.1 Rozvojové programy pro venkov do roku 2006

6.2 Tři směry projektů POV podporované MMR

6.2.1 Infrastruktura

6.2.2 Partnerství a vzdělávání

6.2.3 Mládež

7 Předvstupní fondy EU 2001 -2004

7.1 Sappard

7.2 Phare

7.2.1 Phare CBC

Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech, o.s.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

8 Krajské podpory 2001 – 2009

8.1 Mikroregiony a jejich strategie

8.2 POV

8.3 Krajské programy- Fond Vysočiny

9 Role Ministerstva zemědělství jako garanta rozvoje venkova pro EU 2000- 2013

9.1 Venkov na okraji zájmu

9.2 Konkrétní lidé a jejich zásluhy - Twining a Leader ČR

9.3 Příspěvkové organizace MZe a jejich působení v rozvoji venkova

9.4 Jak je vnímaný rozvoj zdola

9.5 Pozor na měkké projekty

9.6 Síť rozvoje venkova v Evropě a u nás

10 Ostatní ministerstva o venkovu a pro venkov

10.1 MŽP

10.2 MK

10.3 MV

10.4 MF

11 LEADER - Evropská inspirace 2003-9-13 a co dál

11.1 První MAS

11.2 Bouřlivý rozvoj 2005-7

11.3 3 programy LEADER

11.4 Počet MAS - záměr a skutečnost, ale není MAS jako MAS

Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech, o.s.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

MAS Podhorácko a její pozice

11.5 Síť MAS a její evropské kontakty

11.6 Mezinárodní partnerství a projekty

12 Perspektiva pro vsi 2014- ???

12.1 Narovnání rozdělení daňových výnosů

12.2 Využití operačních programů regionálních MMR, MZe, ESF, MŽP

12.3 Změna osobního přístupu a myšlení lidí - zapojování do rozvoje na partnerském principu

12.4 Podpora zvyšování rozdílné kvality života venkova proti městům

12.5 Systém celoživotního vzdělávání a změna přístupu lidí k osobnímu vzdělávání jako statku

12.6 Vyvažování zemědělství a venkova

12.7 Chytrá multifunkční nízkoenergetická výstavba

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

12.8 Nové a překvapivé pracovní příležitosti i ve veřejném a neziskovém Sektoru

12.9 Mezinárodní spolupráce a přenos know-how

13 Kdo je kdo v rozvoji venkova

13.1 Neziskový a občanský sektor

13.2 Osobnosti

Nové profese

13.3 Veřejné subjekty

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Strategie téma k zamyšlení pro udržitelný rozvoj venkovských obcí a regionů

Co si pod slovem strategie obce představit ?

- Živý obraz budoucnosti, vytyčení směru cesty k němu a
odvaha překročit svůj stín a vykročit

Poznámky: _____

Má strategie smysl ?

- „Nevíme-li kam jdeme, dovede nás tam kterákoliv z cest“
- kočka Šklíba v Carrolově knize Alenka v říši divů
- *Strategie je jako cesta.....?*

Poznámky: _____

Určit si směr má význam

- *Cesta rozvoje v čase*

- Bez strategie
- Se strategií

Srovnej si délky projitých cest

Poznámky: _____

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Strategie - Co musíme vzít v úvahu

- Výchozí stav
 - ve světě ale i u nás (globalizace.....)
 - u nás v Česku (národní kultura a její vývoj v čase)
 - ve vlastní obci (lidé , zdroje, vztahy, peníze..)
 - *vyplácí se pohled zdola*

Poznámky: _____

Rychlost změn

- Zatímco ještě v roce 1900 jste mohli strategicky plánovat v horizontu 20 let s pevnými ukazateli.....
- Od roku 1970 je rychlost změny (vnějších podmínek, prostředí, technologií) vyšší než rychlost reakce na ni –naše reakce na to co už se stalo je vždy pozdě !

Zdroj I. Ansoff: Implantig strategic management

Poznámky: _____

Strategie dříve a nyní

- **Dříve** Cíle - Dílčí cíle (CO, KDY)
- orientace na HW(stavby, statistiky, počty výrobků)
- **Dnes** Priority - Procesy-Zpětná vazba (JAK) - (*jediná jistota je jistota změny*)
- orientace na SW (lidské zdroje, vzdělání, měkké přístupy, využití skupinového vědomí, intuice)

Poznámky: _____

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Strategie dříve a nyní (2)

➤ Dříve důraz na ▪ Analýzu▪ Jasně cíle▪ Jednoduchá kontrola plnění ukazatelů▪ Snadné porovnání reality se záměrem	➤ Nyní důraz na ▪ Anticipaci- předjímání▪ Syntézu▪ Směřování cesty▪ Systém - provázanost▪ Evaluaci▪ Udržitelnost (rozvoje)

Poznámky: _____

Dva pohledy na rozvoj „tvrdý“- budovatelský a „měkký“ – rozvíjející vztahy a život obce

➤ Budovatelský ▪ Co ještě postavit !
INDIKÁTORY<ul style="list-style-type: none">▪ Budovy▪ Silnice▪ nfrastruktura | <ul style="list-style-type: none">➤ Měkký- socioenvironmentální
INDIKÁTORY<ul style="list-style-type: none">▪ Zapojení lidé▪ Kvalita vztahů▪ Partnerství▪ Vztah k prostředí▪ Obecní život |
|--|---|

Poznámky: _____

Jak lze vytvořit strategii

- Expertně – nechat si ji udělat
- Komunitně – zapojit občany
- Komunitně v týmu s expertní facilitací

Poznámky: _____

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Důležitost facilitace při strategických procesech

Facilitátor je člověk, který hlídá postup práce a zároveň ví kam má dojít

Facilitátor je schopen si poradit se situacemi, které jsou pro skupinu krizové a neztratí jejich řešením ani čas ani tvůrčí atmosféru skupiny

Poznámky: _____

Překážky při zpracování strategie týmovou metodou

- „Vlastní agendy“
- „Přístup z pozice síly“

Poznámky: _____

Stručný postup vytvoření integrované strategie obce v obecní komunitě

Postup k vytvoření participativní strategie s účastí členů komunit a zapojující všechny sektory – zastupitele, podnikatele i občany

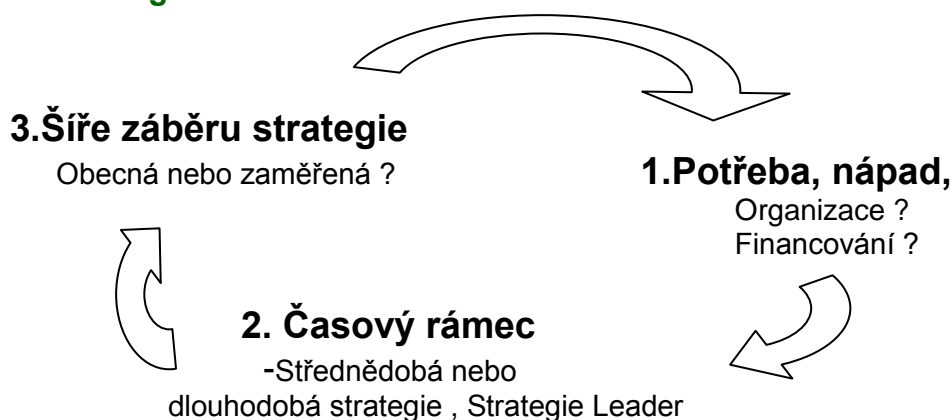
Poznámky: _____

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Venkovská strategie

Poznámky: _____

- Nositelé myšlenek, nápadů i řešení jsou lidé žijící v obci
 - Všechny sektory(samospráva, občané, podnikatelé), cílové skupiny- mladí, stárnoucí populace
 - **Účast kompetentních aktérů –nositelů nápadů a zdrojů**
 - Partnerský přístup
 - Vzájemná vyváženost

Poznámky: _____

- Přijdou lidé, když je pozveme ?
 - Odpověď závisí na vztazích v komunitě
 - Nejsme-li si jisti, musíme nejprve lidi zaujmout pro společnou věc
 - Motivace a mobilizace s využitím zájmů občanů
 - Potom je teprve můžeme pozvat

Poznámky: _____

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

- Proces tvorby a jeho řízení- jak to udělat?
 - Facilitace člověkem zvenku ?
 - Rizika: nekompetentnost, neznalost prostředí
 - Nebo si proces projedeme sami ?
 - Jak ?
 - Kdo bude zodpovídat, kdo to povede ?
 - Bude nositeli myšlenek respektován ?
 - Má na to nastavit a ohlídat proces vedoucí k cíli ?
 - Rizika: Přílišná sebedůvěra pramenící z neznalosti, „Doma není nikdo prorokem“ – faktické odmítnutí, Mocensky zmanipulovaný proces

Poznámky: _____

- Jak zajistíme přijetí strategie a její rozšíření
 - Rozhodující orgán (zastupitelstvo, MAS)
 - 2) Seznámení veřejnosti (výhodně po sektorech)
 - 3) Jak dosáhneme stavu, aby občan v poslední výsce regionu (chalupě obce) ji vzal za svou ?

Poznámky: _____

- Oslovení a pozvání ke spolupráci
 - Rozhoduje délka pozvánky a formulace !!!
 - Jak pozvánku adresně doručit !!!
 - Jak zjistit , že ji adresáti četli ?

Poznámky: _____

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

- **Od začátku s lidmi- plánovací komunitní dílny**
 - Organizace – přesnost a jednoduchost, max 3 hodiny
 - Práce skupin (do 15 ve skupině – důsledně mix všech sektorů)
 - Závěry workshopů věcné a nositelé nápadů a vizí
 - Osvětová část workshopu- proč, k čemu to děláme ? na začátku nebo na konci ?

Poznámky: _____

- Závěry z komunitních dílen
 - Shrnutí a vytřídění nápadů
 - **Co chybělo?**
 - Aktivní nositelé nápadů a jejich sektorová příslušnost
 - **Kdo chyběl? Jak ho oslovit a přimět ke spolupráci ?**

Poznámky: _____

- Vytvoření strategického týmu
 - Iniciátoři a organizátoři
 - Nositelé myšlenek ochotní spolupracovat
 - Kompetentní aktéři
 - Rozhodovatelé

Pozor na vyváženost ! Zastoupení všech „ sektorů“

Poznámky: _____

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

- Práce skupiny
 - Musí pracovat dohromady – společně- ne po sektorech
 - Výhodná je práce v týmu
 - **Doporučena facilitace externím facilitátorem**
- Audit zdrojů a vstupní podmínky ?
 - SWOT analýza ve skupině nebo jinak ?
 - Expertní sociodemografická část – ano/ne / převzít? (kdo udělá zadání pro spolupracující firmu?)

Jsme dohodnutí na dalším postupu?

Poznámky: _____

Po analýze – **syntéza s využitím SWOT**

Nástřel vize a navržení tématických okruhů strategie

- Diskuse ve skupině a společná formulace priorit
nebo
- Týmové dopracování navržené formulace priorit
nebo
- Logický rámec a jeho využití

Poznámky: _____

- **Vytvoření vize pro území**
- Formulace priorit jako cest k vizi
- **Opatření konkretizující priority**
- Evaluace návrhu strategie skupinou- týmem
- **Schválení strategie zastupitelstvem**

Seznámení se strategií a její přijetí lidmi v obci !!!!

Poznámky: _____

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Jak praví české přísloví:

„Jaký pán , takový krám !“ a to platí i pro strategii nebo rozvojový plán obce

Nebojte se začít !

DĚKUJI ZA POZORNOST

Partnership- Evropská škola partnerství

Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech, o.s.